

9.

NÁSTRAHY KLENÍ

Dej si pozor na jazyk!

1. PŘÍPRAVA

A. VÝCHOZÍ TEXTY

- **Exodus 20,7:** „Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha. Hospodin nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužíval.“
- **Matouš 12,36:** „Pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu.“
- **List Jakubův:** „Tak i jazyk je malý úd, ale může se chlubit velkými věcmi. Považte, jak malý oheň může zapálit veliký les! I jazyk je oheň. Je to svět zla mezi našimi údy, poskvřňuje celé tělo a ničí celý náš život, sám podpalován pekelným plamenem. ...Jím chválíme Pána a Otce, jím však také proklínáme lidi, kteří byli stvořeni k Boží podobě. Z týchž úst vychází žehnání i proklínání. Tak tomu být nemá, bratří moji.“
- **Matouš 5,33-37:** „Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: ‚Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu přísahy své.‘ Já však vám pravím, abyste nepřísahali vůbec; ani při nebi, protože nebe je trůn Boží; ani při zemi, protože země je podnož jeho nohou; ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahej, protože nemůžeš způsobit, aby ti jediný vlas zbělel nebo zčernal. Vaše slovo buď ‚ano, ano – ne, ne‘; co je nad to, je ze zlého.“

(Další texty viz materiály pro žáky.)

Our High Calling [Naše vznešené povolání], s. 235: „Kristus nakládá s hněvem stejně jako s vraždou. ...Prchlivá slova jsou smrtonosnou vůní vedoucí k záhubě. Ten, kdo je vyslovuje, nespolupracuje s Bohem na záchraně svého bližního. V nebesích je toto bezbožné nadávání uvedeno ve stejném seznamu jako běžné klení. Když člověk chová v duši nenávisť, není v ní ani stopy po Boží lásce.“

B. DŮLEŽITÉ POZNÁMKY K „NÁSTRAHÁM KLENÍ“

V dnešní době se klení nezdá být tak velkým problémem. Používání Božího jména a jiných běžných nadávek se stalo natolik obecně přípustné, že je téměř nemožné zapnout si televizi a neslyšet kletby. Mnozí mladí lidé se domnívají, že na volbě jazyka nezáleží. Mohou slova zraňovat? Nezáleží snad někdy na jednom malém slovíčku? Překročíme však hranice třetího přikázání: Jak je to s kletbami, v nichž se nepoužívá Boží jméno – proč jsou špatné?

C. CÍLE

Chtěli bychom, aby žáci na základě tohoto úkolu:

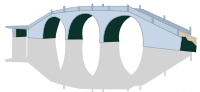
1. Dokázali vyjádřit, proč Boží jméno vyžaduje úctu.
2. Uměli analyzovat důvody, proč je klení jako takové pro křesťana nevhodné.
3. Vzali na sebe závazek, že přestanou klít.

D. POMŮCKY

Souvislosti: Bible, žákovské úkoly, tabule nebo flipchart.

Aplikace: Papír, fixy.

2. PROPOJENÍ

A. OPAKOVÁNÍ

Deset minut, během nichž žáci přicházejí, využij následovně:

1. Zeptej se žáků, který verš si vybrali a naučili se z oddílu na středu. Dej jim možnost odříkat tyto verše zpaměti.
2. Dej žákům příležitost podělit se s ostatními o své vlastní „výroky“, které si zapsali do oddílu na pondělí. Určitě vyslechni jejich názory na výroky, které neodrážejí správný křesťanský život. Takové výroky se však nevyskytují v každém úkolu.
3. Zjisti, jak žáci a ostatní reagovali na situaci, která jim byla předložena v oddílu na neděli. Je-li to možné, stáhněte odpovědi z fóra na internetové adrese <http://deti.casd.cz>. Diskutujte o rozmanitých reakcích a diskuzi zakončete myšlenkami uvedenými v části Důležité poznámky k... na minulý týden v metodické příručce pro učitele.

Pokud pracuješ s velkou skupinou, zajisti, aby se v této části rozdělila na menší skupinky s dospělým vedoucím.

B. DALŠÍ SOUČÁSTI SOBOTNÍ ŠKOLY

- Zpěv písní
- Důraz na misi
- Oznámení

3. ÚVOD

POZNÁMKA PRO UČITELE: Sestav si vlastní program s alternativami z níže uvedených kategorií – Úvod, Souvislosti, Aplikace a Závěr. Měj však na paměti, že žáci musí dostat příležitost k interakci (k aktivní účasti a vzájemné výměně názorů) a ke studiu Písma. Někde bys měl odvrátit jejich pozornost od úkolů na tento týden, jinde je na ně zase upozornit.

A. ÚVODNÍ AKTIVITA

Připravte se – Předem vyber jednoho žáka ze třídy, který je dost sebevědomý, a požádej ho, aby přišel brzy. Neříkej mu však, co budete dělat.

Pozor – Na začátku sobotní školy začni nejrůznějšími způsoby používat jméno tohoto žáka jako „kletbu“, a to podobným způsobem, jakým lidé používají Boží jméno („Ach můj Vojto!“ atd.), a jinými způsoby, které mohou člověka urazit („To jsem opravdu zvojtíl,“ když uděláš něco špatně atd.)

Start – Takto pokračuj dostatečně dlouho, dokud si všichni nevšimnou tvého neobvyklého způsobu vyjadřování. Pak přestaň a zeptej se „Vojty“, jaké to je, když někdo používá jeho jméno takovým způsobem. Nezíská takto daná osoba pocit, že si jí nikdo neváží nebo že jí nikdo nemá rád?

Odezva – Zeptej se: **Co myslíš, jak se cítí Bůh, když lehkomyšlně používáme jeho jméno? Jak projevujeme bezmyšlenkovitým používáním Božího jména neúctu?**

B. ÚVODNÍ AKTIVITA

Připravte se – Požádej žáky, aby odhadli, kolik nadávek slyší během průměrného dne (i ve škole, na jiných veřejných místech, v televizi a jiných médiích).

Pozor – Řekni studentům, aby se pobavili o svých odhadech. U některých žáků budou pravděpodobně mnohem vyšší než u jiných.

Start – Diskutujte o tom, čím to je – proč jsou někteří lidé vystaveni mnohem většímu nadávání než jiní (záleží na tom, koho si zvolíš za svou společnost, na co se rozhodneš dívat/co se rozhodneš poslouchat atd.).

Odezva – Zeptej se: **Jak se cítíš, když lidé kolem tebe klejí? Obtěžuje tě to, anebo si toho sotva všimneš? Patříš-li do „klubu“ těch, kteří si toho sotva**

všimnou, je na tom něco špatného? Proč ano, proč ne? O čem to může svědčit? (Namísto Božích měřítek přijímáš měřítka tohoto světa.)

C. ÚVODNÍ ILUSTRACE

Svémi vlastními slovy se poděl se žáky o následující srovnání:

Co pro tebe znamená zvuk tvého vlastního jména? Přítel je může vyslovit způsobem, který je vřelý a laskavý. Maminka je může vyslovit tónem, který je láskyplný – anebo může zakřičet tvé celé jméno, křestní jméno i příjmení, hlasem, který ti sděluje, že máš opravdu malér. Někdo, kdo tě nenávidí a neváží si tě, může tvé jméno použít tak, že zní téměř jako klení.

Co si myslí Bůh, když slyší, jak používáme jeho jméno? Co si myslí o tom, jak mluvíme, když neseme jeho jméno světu? (Měj na paměti, že když si říkáme „křesťané“, označujeme se Kristovým jménem.) Bohu záleží na našich slovech – a záleží na nich i lidem kolem nás. Může se nám zdát, že nadávání není „žádný velký problém“, z Bible je však zřejmé, že pro Boha jsou slova, která používáme, velmi důležitá!

4. SOUVISLOSTI

A. SOUVISLOST S BOŽÍM KRÁLOVSTVÍM

Svémi vlastními slovy vyjádři následující myšlenky:

Jsou naše slova důležitá? Samozřejmě, že jsou. Všechno je důležité, když žijeme svůj život jako občané a poslové Božího království na zemi. Jsou-li naše postoje odlišné, jsou-li odlišné naše hodnoty a naše skutky – neměla by být odlišná i naše slova?

Požádej žáky, aby asi přečetli biblické texty uvedené v žákovských úkolech v oddíle na středu. Řekni jim, aby z každého oddílu vybrali několik slov, která lze z textu

vyčíst a která nám říkají, jaká by měla být naše řeč. Napiš tato slova na tabuli v přední části místnosti. Když je seznam úplný, zeptej se: **Do jaké míry odpovídá jazyk, který slyšíš v televizi nebo ve filmech, tomuto měřítku? Jak je to s jazykem textů tvých oblíbených písní? A co jazyk, který ty a tví přátelé používáte, když se spolu bavíte?**

B. SOUVISLOST S ILUSTRACÍ V ÚKOLU

Nejdříve někoho požádej, aby přečetl nebo převyprávěl příběh z oddílu na sobotu.

Zeptej se: Jak myslíš, že se Radek cítil kvůli svému jazyku, když si uvědomil, že ho ona žena zná ze sboru? Co si podle tvého názoru ta žena o něm myslela? Proč mohlo nadávání změnit způsob, jakým se na něj dívala? Měla by se na něj dívat jinak? Jak ovlivňuje jazyk, který používáme, to, co si o nás lidé myslí? Jsme-li poslové Božího království v tomto světě, jak můžeme co nejlépe reprezentovat toto království svým jazykem?

C. SOUVISLOST S ŽIVOTEM

Na tabuli umístěné v přední části místnosti vytvoř tři záhlaví:

1. Druhy klení; 2. Důvody, proč lidé klejí; 3. Bible říká, že...

Pokud jde o první záhlaví, požádej žáky ve třídě, aby jmenovali různé kategorie běžně užívaných kleteb. V souvislosti s tímto úkolem se žáci pravděpodobně budou „uchichtávat“, budou rozpačití a budou říkat: „Ty chceš, abychom kleli v sobotní škole?“ Ujistí je však, že v této situaci je naprosto přijatelné hovořit o klení, a dokonce uvádět i příklady, pokud je to nezbytné, aniž bychom byli neslušní. Nejnápadnější kategorií je užívání Božího nebo Ježíšova jména a jeho variant. Další kategorie zahrnují kletby s náboženským pozadím – ty jsou obvyklejší v jiných jazycích než v angličtině (např. ve francouzštině). Ale i používání takových slov jako „kruci“ nebo „zatraceně“ jako kleteb je spjato s jejich náboženským významem. Poslední kategorií by mohly být kletby související se sexualitou a lidským tělem.

Zeptej se: Když se zamyslíme nad tím, co tato slova znamenají, je zřejmé, proč se nehodí pro mladého křesťana? A co „mírnější“ kletby jako například „prokrindapána“ nebo „Jémine“ namísto „Pro Krista Pána“ a „Ježíši“?

Vyzvi žáky, aby jmenovali důvody, proč lidé používají kletby (např. hněv, urážení druhých, snaha být vtipný nebo působit zajímavě, zvyk atd.), které je bezprostředně napadnou, a zapisuj je pod druhé záhlaví. **Zeptej se:** Jak by se měli křesťané vypořádat s emocemi a situacemi, které jsme si uvedli, když se s nimi setkají? Jak lze lépe vyjádřit silné lidské emoce než klením? Co je špatného například na nadávání nějakému člověku, když se na něj zlobíš?

Je-li to možné, pro práci na třetím záhlaví rozděl žáky do menších skupin s dospělým pomocníkem a každé skupině přiděl na čtení několik biblických textů z žákovských úkolů a z metodické příručky pro učitele. Při čtení textů se jich zeptej, zda v nich nacházejí něco, co se týká druhů klení a důvodů, proč lidé klejí, které jste si uvedli na tabuli. Spoj opět celou skupinu dohromady a do třetího sloupce uveď odkazy na biblické texty. Zatímco žáci hovoří o tom, co se dozvěděli z jednotlivých textů, nakresli čáru spojující biblický odkaz s příslušnými body v prvních dvou sloupcích (např. po přečtení Exodu 20,7 by měl být tento text spojen přímo s kategorií kleteb založených na Božím jménu).

5. APLIKACE

A. APLIKAČNÍ AKTIVITA

Rozděl třídu na menší skupiny a dej žákům k dispozici papíry a fixy. Cílem je navrhnout jednoduchou, poutavou, srozumitelnou ceduli „ZÁKAZ KLENÍ“ (ve stylu důvěrně známých cedulí „Kouření zakázáno“ a „Zákaz parkování“: se symbolem v přeškrtnutém kruhu). Dej skupinám 5 až 10 minut na vytvoření cedule a poté třídu opět spoj a cedule žákům ukaž. Nechej žáky hlasovat, která se jim líbí nejvíc, a tu pak vyvěs na dveře třídy vaší sobotní školy (pokud má třída více než jedny dveře, můžeš samozřejmě vybrat více než jednu ceduli). Řekni žákům, aby jmenovali další místa, která je napadnou, kde by se daly vyvěsit ostatní cedule (ve škole, doma ve

tvém pokoji atd.), a v každé skupině někoho vyzvi, aby si s sebou vzal jednu ceduli a někde ji vyvěsil.

Odezva – Zeptej se: Jestliže jsme se rozhodli, že nebudeme klít, jak bychom měli reagovat, když ostatní kolem nás klejí? Jak si můžeš kolem sebe vytvořit „zónu uctivosti“, aniž bys byl jen panovačný nebo „svatější“ než ostatní?

B. APLIKAČNÍ OTÁZKY

1. Když slyšíš, že lidé kolem tebe hodně klejí, jak to ovlivňuje tvou vlastní řeč? Existují zdvořilé způsoby, jak požádat ostatní, aby v tvé přítomnosti nekleli?
2. V čem spočívá škodlivost „neškodného“ klení (např. mírnějších kleteb, kleteb používaných spíše z legrace než v hněvu atd.)?
3. Mají lidé právo posuzovat tě jako křesťana podle toho, jak mluvíš? Proč ano, proč ne?
4. Jestliže je klení takovým zvykem, že dříve, než se ho dopustíš, ani nepřemýšlíš, jakými způsoby se můžeš zarazit a přimět k přemýšlení, aby ses tohoto zvyku zbavil?

6. ZÁVĚR

SHRNUTÍ

Uzavři následujícími myšlenkami, které vyjádří svými vlastními slovy:

Možná zaslechneš, jak lidé o klení říkají: „To je toho!“ Pro občana Božího království je však v jistém smyslu všechno důležité. Ne proto, že si cestu do nebe musíme zasloužit svou vlastní dobrotou nebo že se nás Bůh chystá odsoudit k věčné smrti, protože jsme zakleli. Jsme zachráněni Boží milostí. Naše slova však stejně jako naše skutky ukazují druhým, že v našem nitru působí Boží milost. Ostatní lidé posuzují Boží království a Boží moc v našich životech podle toho, jak žijeme, jak jednáme – a

jak mluvíme. Bůh nás v Bibli opakovaně žádá, abychom střežili svůj jazyk a dávali si pozor na to, co říkáme. Přikazuje nám, abychom zachovávali jeho jméno ve svatosti a nepoužívali ho lekovážně, ale také nás žádá, abychom se vyvarovali „planých řečí“, které zahrnují mnoho dalších druhů klení. Rozhodněme se žít – a hovořit – jako poslové Božího království!